ಪದಕೋಶ

ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ –2018ರಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಆಯೋಗವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ, ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವ ದೇಶದ 112 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಳಪೆ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಸೂಚಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತರುವಾಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತವೆ.

ಸಿಡಿಐ – ಸಂಚಿತ ಅಭಾವ ಸೂಚ್ಯಂಕ– ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು 35 ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿತ್ತು, ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೂಚಕಗಳಿಗೆ ನಿಖರವಾದ ಅಳತೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆ/ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಸಿಡಿಐಯನ್ನು ತಾಲೂಕುಗಳು/ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು/ವಿಭಾಗಗಳು/ ಪ್ರದೇಶಗಳು/ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಳತೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸೂಚಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಡಿಪಿ – ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ವಿತ್ತೀಯ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಹೆಪಿಸಿಆರ್ಆರ್ಐ –ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿ–ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಏಪ್ರಿಲ್ 2000ರಲ್ಲಿ ಡಾ.ಡಿ.ಎಂ.ನಂಜುಂಡಪ್ಪರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

ಎಮ್ಡಿಜಿಗಳು – ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಸ್ರಮಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳು, ರೋಗ, ಹಸಿವು, ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅವನತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಘೋಷಣೆಯ ಮೂಲಕ 2015ರ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಧಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2000ರಲ್ಲಿ 189 ಸಂಯುಕ್ತರಾಷ್ಟ್ರ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಎಂಟು ಗುರಿಗಳಾಗಿವೆ

ಎನ್ಎಎಸಿ – ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಂಡಳಿ– ರಾಷ್ಟ್ರದಾದ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಇದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಎನ್ಬಿಎ – ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಅಕ್ರೆಡಿಟೇಶನ್ ಅನ್ನು 1987ರಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿಯು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಆವರ್ತಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಆಧಾರಿತವಾದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

ನ್ಯಾಚುರಲ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಅಕೌಂಟಿಂಗ್ (ಎನ್ಆರ್ಎ) – ಎನ್ಆರ್ಎ ಎನ್ನುವುದು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸವಕಳಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅವನತಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆ – ಇದು ವಿವಿಧ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಸಮತೋಲಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ತಲಾ ಆದಾಯ– ಇದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಗಳಿಸುವ ಹಣದ ಅಳತೆಯಾಗಿದೆ. ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಪಿಪಿಪಿ ಯೋಜನೆ–ಸಾರ್ವಜನಿಕ–ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಜಾಲಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಮಹಾನಗರಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲು, ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಕಂಪನಿಯ ನಡುವಿನ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪಿಪಿಪಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುವುದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಯವ್ಯಯದೊಳಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಆರ್ಎಸ್ಸಿ – ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ದೂರಸಂವೇದಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿವಿಧ ದೂರಸಂವೇದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಎಸ್ಡಿಜಿಗಳು – ಜಾಗತಿಕ ಗುರಿಗಳು ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು 2015ರಲ್ಲಿ ಎಂಡಿಜಿಗಳ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಕರೆ ಮತ್ತು 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇಶಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸರ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು 17 ಅಂತರ್–ಸಂಯೋಜಿತ ಜಾಗತಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.